

Reforma guvernantei fiscale – opțiuni de instituire și posibilul rol al Consiliului fiscal în Moldova

Consultare publică

22 iunie, 2017

Ce reprezintă Consiliul fiscal?

- *Consiliul fiscal reprezintă o instituție permanentă cu mandat statutar sau executiv pentru a evalua, în mod public și independent politicile, planurile și performanțele bugetar-fiscale ale guvernului comparativ cu obiectivele macroeconomice*
- Tendința europeană și internațională de înființare a Consiliilor fiscale în ultimii ani în scopul îmbunătățirii sustenabilității fiscale în contextul recesiunii economice, turbulențelor politice, crizei financiare și / sau îmbătrânirii demografice.
- UE a solicitat Republicii Moldova să examineze posibilitatea instituirii unui Consiliu fiscal, ca parte a condiționalității programului de suport bugetar.

Experiența internațională privind Consiliile fiscale

- Nu există un model universal de Consiliu fiscal.
 - Variație semnificativă în abordările adoptate la nivel internațional în ceea ce privește mandatul și funcțiile, aranjamentul organizațional, cerințele privind resursele și atașamentul instituțional al unui consiliu fiscal.

Cadrul instituțional	Țări
Comisii Parlamentare Bugetare	Australia, Canada, Italia, Georgia, Coreea de Sud, Africa de Sud, Kenia, SUA
Guvern	Olanda, Marea Britanie, Belgia, Slovenia, Croația, Japonia
De sine stătător	Germania, Ungaria, Irlanda, Portugalia, România, Serbia, Slovacia, Suedia
Altele	Franța, Finlanda, Lituania

Experiența UE privind Consiliile fiscale

- În anul 2016, Ministerul Finanțelor a găzduit reprezentanți din **Lituania**, **Serbia**, **Slovacia** și **Suedia** în cadrul a două ateliere de lucru cu tematica Guvernanța Fiscală și rolul Consiliilor fiscale.
- Au fost discutate în detaliu resursele bugetare, componența și mandatul, atașamentul instituțional:
 - Lituania – Parte componentă a Instituției Supreme de Audit / raportează către Parlament;
 - Serbia – Independent, raportează către Parlament;
 - Slovacia – Independent, raportează către Parlament;
 - Suedia – Agenție independentă, raportează către Guvern și Parlament.

Rolul Ministerului Finanțelor

➤ Ministerul Finanțelor reprezintă autoritatea publică centrală în domeniul finanțelor publice (Art. 20, par. 1 lit. b), Legea nr. 181):

- Formulează și implementează politica bugetar-fiscală a Republicii Moldova;
- Elaborează și înaintează Guvernului spre aprobare CBTM și Legea anuală a Bugetului de Stat.

➤ Există un nou cadru de Guvernanță Fiscală în Republica Moldova; este necesar de a:

- ❖ **Consolida autoritatea MF în scopul implementării noului cadru fiscal;**
- ❖ **Fortifica capacitatea MF pentru a direcționa și gestiona eficient procesul bugetar anual și pe termen mediu.**

Relația dintre Ministerul Finanțelor și Consiliul Fiscal

- Ministerul Finanțelor și Consiliul Fiscal nu sunt adversari!
 - Conlucrează în scopul asigurării unei politici bugetar-fiscale durabile și eficiente.
- În cazul în care MF nu va deține capacități esențiale pentru a implementa politica bugetar-fiscală, nu va exista nimic de supravegheat pentru Consiliul Fiscal;
 - Numeroase țări au performanțe fiscale bune și fără consilii fiscale, dar nici una fără un Minister al Finanțelor!

Relevanța Consiliului Fiscal în Republica Moldova?

Activitățile întreprinse până în momentul de față au generat următoarele concluzii generale; Consiliul Fiscal ar trebui...

- ... să nu fie încorporat în Instituția Supremă de Audit :
 - mandate și competențe variate, ISA focusat pe evaluari ex-post și pe procese.
- ... componență redusă:
 - Nu mai mult de 3 membri ai Consiliului;
 - Personal de suport (5-7 economiști, 2-3 personal administrativ și juridic).

Relevanța Consiliului Fiscal în Republica Moldova?

Activitățile întreprinse până în momentul de față au generat următoarele concluzii generale; Consiliul Fiscal ar trebui (*continuate*)...

- ... să aibă un mandat clar determinat prin lege:
 - Legea nr. 181 privind finanțele publice poate fi modificată sau poate fi adoptată o nouă lege;
- ... responsabil față de Parlament
- ... să supravegheze respectarea Regulilor Fiscale, dar ar putea include și alte sarcini:
 - Ex. revizuirea: propunerii bugetare anuale a Guvernului, cadrului bugetar pe termen mediu; costurile modificărilor legislative cu impact major asupra bugetului...

Relevanța Consiliului Fiscal în Republica Moldova?

OPȚIUNEA posibilă nr.1 – Instituție independentă

- 3 membri ai consiliului cu mandate de rotație de 6 sau 7 ani (ex. Serbia, Slovacia);
- Până la 10 unități de personal de suport(ex. 7 economiști, 3 administrativi și juridici);
- Axare pe mandatul de supraveghere a implementării regulilor fiscale și evaluarea independentă a CBTM și a bugetelor anuale ;
 - *De asemenea, ar putea:* evalua independent costul impactului bugetar al modificărilor legislative majore; efectua alte analize fiscale specifice; contribui la sensibilizarea fiscală a publicului larg.

NB. Este necesar de a examina cu atenție implicațiile de cost!

Relevanța Consiliului Fiscal în Republica Moldova?

OPȚIUNEA posibilă nr.2 – Instituție independentă atașată Parlamentului

- Președinte al Consiliului Fiscal, fără membri ai consiliului de administrație (ex. Austria, Canada):
 - O funcție de bază pentru un expert economic competent și recunoscut;
- Până la 6 unități personal de suport (4 economiști, 2 administrativi și juridici);
- Axare doar pe implementarea Regulilor Fiscale, evaluarea independentă a CBTM și bugetelor anuale.

10

NB. Este necesar de a examina cu atenție implicațiile de cost!

Consiliul Fiscal – Beneficii și Riscuri

Beneficii	Riscuri
<ul style="list-style-type: none">• Îmbunătățirea transparenței fiscale• Promovarea culturii fiscale în cadrul unor discuții publice și bugetare ample• Sporirea credibilității prognozelor bugetare	<ul style="list-style-type: none">• Concurență cu MF pentru personal calificat• Nu este total independent din punct de vedere politic• Costuri bugetare adiționale

Concluzii Finale

- Înființarea Consiliului Fiscal în Republica Moldova este o sarcină dificilă din cauza constrângerilor financiare și a capacităților de bază reduse în instituțiile existente:
 - Asumarea procesului/implicarea la nivel local este esențială pentru înființarea cu succes a Consiliului Fiscal;
 - Aceasta este o inițiativă care trebuie planificată în timp util și integrată în mod adecvat în cadrul instituțional și în mediul social.
- În orice eventualitate, accentul ar trebui să se pună pe sporirea capacității de bază și a autorității efective a MF în elaborarea și implementarea politicii bugetar-fiscale.